

DIAGNOSTICĒJOŠĀ PĀRBAUDES DARBA UZDEVUMI

LATVIEŠU VALODAS PRASMES C (AUGSTĀKAJAM) LĪMENIM

2. variants

1. uzdevums

Lasiet un atzīmējiet, vai apgalvojums atbilst informācijai tekstā!

Līgas Purmales glezniecība apvieno divas parasti nesavienojamas sfēras — kā viegli uztverama un skaista lieta iejūsmina un aizkustina neierobežoti plašu mākslas mīļotāju loku ar visām no tā izrietošajām sekām, tomēr vienlaikus paliek godājama objekta statusā arī mākslas ekspertu piesardzīgi nīgrajos prātos. Tāpēc viņas glezniecību neapdraud ieslīgšana aizmirstībā pat mūsdienu strauji mainīgajā informācijas gūzmā. No mākslas vēstures puses to nodrošina mākslinieces daiļrades atskaites punkts — pievēršanās fotoreālismam (jeb hiperreālismam, jeb superreālismam) XX gadsimta 70. gadu vidū. Tas arvien vēl nav sevi izsmēlis un turpina dažādi modificēties.

No estētikas kā filozofijas nozares puses nebeidzami saistoši šķiet ar glezniecības palīdzību šķetināt realitātes un mākslas attiecības, kas vēl jo aizraujošākas un daudznozīmīgākas tehnoloģiju iespaidā ir vērtušās XXI gadsimtā. Savukārt tautas balss un mākslas tirgus Līgu Purmali jau sen ir pieņēmuši kā savējo un ar viņas populārajām miglas ainām koriģējuši profesionāļu noteikto kanonu — priekšstatu par to, kāda Latvijas māksla ir īstenībā un šodien.

(Pēc materiāliem tīmekļa vietnēs)

Apgalvojums	Atbilst	Neatbilst
1. Līgas Purmales glezniecība ir saprotama un sniedz estētisku baudu skatītājiem, taču mākslas to eksperti nevērtē augstu.		
2. Mākslinieces stilu raksturo XX gadsimta 70. gadu hiperreālisms.		
3. Tehnoloģiju laikmetā mākslas un īstenības attiecības ir kļuvušas vienkāršas un neinteresantas.		
4. Līgas Purmales glezņas patīk skatītājiem.		

2. uzdevums

Lasiet un atzīmējiet, kurš izteiciens attiecas uz izklāstīto situāciju!

Nereti gadās, ka mums jāveic ļoti sarežģīti pienākumi. Darbs šķiet grūts un nepaveicams. Bieži šādās reizēs mēs atsakāmies no darāmā, baidoties, ka nespēsim uzdevumu izpildīt. Tomēr jāatceras, ka, neriskējot un nepārvarot sevi, rezultātu neuzzināsim un mērķi nerasnēsim. Varbūt tomēr ir vērts mēģināt?

- A Nepārcelsi kāju pār sliekšni, neieiesi istabā.
- B Kādu putru izvārīsi, tādu ēdīsi.

Ko darīt, ja darba ir tik daudz, ka neredzi tiem ne gala, ne malas? Tu mēģini darīt te vienu, te otru darbu — dažu pabeidz, bet dažs paliek nedarīts. Un tad vēl stresa un steigas apstākļos gadās kļūmes. Laikam jau pareizākais ir šādos brīžos pēc iespējas mierīgāk un prātīgāk noteikt prioritātes, apzinoties, ka visu vienlaikus izdarīt nevar.

- A Ar gudru galvu un lēnu prātu tālāk tiks.
- B Darbs dara darītāju.

3. uzdevums

Lasiet tekstu!

Iepretim katram dotajam vārdam vai vārdu savienojumam izrakstiet no teksta sinonīmu vai nozīmes ziņā līdzīgu vārdu vai vārdu savienojumu!

Līgatnes papīrfabrika ir vecākais papīrrūpniecības uzņēmums Latvijā. Par tās sākotni tiek uzskatīta neliela ražotne 1815. gadā, kas palēnām izveidojās par labāko papīra ražotāju un gatavoja izmeklētu šķirņu papīru ar ūdenszīmēm.

20. gadsimta 30. gados Līgatnes papīrfabrika piedzīvoja uzplaukumu. Tajā bija tā laika modernākā ražošanas iekārta, un tā bija viena no izcilākajām smalkā papīra fabrikām Eiropā. Papīru eksportēja uz visām piecām pasaules daļām.

Kad dodamies uz Līgatni, varam novērtēt, ka papīrfabrikai savulaik mērķtiecīgi un apzināti izvēlēta vieta Līgatnes upes tuvumā. Tā ir viena no straujākajām Latvijas upēm ar lielu ūdens kritumu, tāpēc ūdens ir auksts un tajā ir maz organisko vielu. Tas ir svarīgi, jo šāds ūdens garantē to, ka ūdens cauruļvadi neaizsērēs un papīrs būs kvalitatīvs.

No upes izsūknētais ūdens vispirms cirkulē četrus metrus dziļā baseinā. No šejienes tas nokļūst katlu mājā un ražošanas telpās. Papīra atkārtota pārstrāde sākas milzīgos hidrošķaidītājos — ar jaudīga motora palīdzību te sabērtais papīrs tiek savienots ar ūdeni un izšķīdināts. Papīra masa nokļūst zemāk esošajās iekārtās, kas tiek dēvētas par dzirnavām. Tur to samaļ. Pēc malšanas papīra koncentrācija šajā masā ir tikai četri procenti, tāpēc tā izskatās kā brūns ūdens. Šķidrā masa, izlīdzināta plānā slānī, turpina ceļu pa speciāliem sietiem.

Garā rindā izvietotajās iekārtās šī masa piedzīvo vēl ne mazums pārvērtību, jo rezultātā tiek iegūts papīrs, kurā mitrums vairs ir tikai nepilni desmit procenti.

(Pēc materiāliem tīmekļa vietnēs)

- 9. smalku _____
- 10. izveda _____
- 11. kādreiz _____
- 12. nosaka _____
- 13. spēcīga _____
- 14. sauktas _____
- 15. īpašiem _____
- 16. pārmaiņu _____

4. uzdevums

**Atrodiet katrā teikumā nepareizi lietotu vai kļūdaini uzrakstītu vārdu!
Uzrakstiet to pareizi!**

17. Aktieris savu jubileju neskaita par īpašu notikumu.

18. Vasaras rītos es parasti pamožos agri.

19. Vai jums ir patstāvīgā uzturēšanās atļauja?

20. Mums jānoskaidro, kāds no skolēniem piedalīsies matemātikas olimpiādē.

21. Katram skolēnam vasaras brīvlaikā jāizlasa grāmatu par kādu Latviešu rakstnieku.

22. Es nepiekrītu viedoklim, kad šī ir laba filma.

23. Pedagogiem piekrīt liela loma bērna personības attīstībā.

24. Jaunā skolotāja tikai pirms gada absolvēja ģeogrāfijas fakultāti.

5. uzdevums

Ievietojiet tekstā attiecīgos vārdus, pārveidojot tos atbilstošā vārdšķirā un gramatiskajā formā!

Eži un zaķis

Reiz ezis sarunāja (0.) ar savu brāli, ka izjokos zaķi, kurš bija ļoti iedomīgs. Meža malā bija dziļš un garš grāvis. Viens ezis palika vienā grāvja galā, bet otrs nostājās otrā grāvja galā.

Tad viens ezis teica zaķim: „Zaķi, klausies, tu teici, ka varot ļoti ātri skriet, es _____ (1.) ar tevi sacensties skriešanā.”

Zaķis atteica: „Es nu gan neticu, ka tu varētu skriet _____ (2.) par mani.”

Ezis tomēr gribēja skriet un teica: „Nestrīdēsimies, bet skriesim. Ja tu aizskriesi pirmais, tad varēsi izraut no mana kažoka desmit adatas.”

„Labi, ja tu, ezi, uzvarēsi, tad varēsi ņemt no manis desmit ūsas,” _____ (3.) zaķis un lielā ātrumā aizskrēja. Taču viņš nemaz nepaskatījās, vai ezis arī skrien. Kad zaķis aizskrēja līdz grāvja otram galam, viņš ieraudzīja ezi jau priekšā. Zaķis par to bija ļoti _____ (4.).

Ezis viņam jautāja: „Kur tad tu tik _____ (5.)? Es jau _____ (6.) te stāvu un gaidu tevi.”

Zaķis bija ļoti _____ (7.) un gribēja skriet vēlreiz. Tad viņš ļoti lielā ātrumā aizskrēja, bet grāvja galā atkal priekšā bija ezis.

Tā _____ (8.) ezis uzvarēja zaķi, un zaķim bija jāatdod savas desmit ūsas. Abi eži sadalīja desmit zaķa ūsas — katram piecas. Kopš tā laika ežiem pie lūpām ir tādas kā zaķa ūsas.

(Pēc latviešu tautas teikas)

0. saruna
1. vēlēšanās
2. ātrums
3. atbilde
4. pārsteigums
5. ilgums
6. senatne
7. izbrīns
8. gudrība

6. uzdevums

Salieciet trūkstošās pieturzīmes!

Katram noteikti ir kāds stāsts par kukaiņiem — par to, kā kukainis iekodis vai kāds cits atkal nokaitinājis, jo visu laiku lidojis apkārt un sīcis. Latvijā kopumā ir gandrīz 15 000 kukaiņu sugu. Zinātni, kas pēta kukaiņus, sauc par entomoloģiju. Šīs zinātņu nozares pārstāvji līdzās citiem jautājumiem pētījuši arī lidojošo kukaiņu spārnu struktūru un darbību. Jānorāda, ka kukaiņi ir vienīgie aktīvi lidojošie bezmugurkaulnieki. Un kukaiņu lidošanas tehnika ir gana saistošs temats.

Lielākajai daļai kukaiņu pieaugušo attīstības stadijā ir spārni, un viņi ir izcili lidotāji. Piemēram, odi māc lidot kājām gaisā. Daži no tiem pat spēj izlidot cauri lietusgāzei, nemaz nenaslapinoties, jo izlikumo starp krītošajām lietus lāsēm. Savukārt dažas tropu lapsenes un bites dūkdamas lidinās apkārt ar ātrumu, kas var pārsniegt 70 kilometrus stundā.

Spāres prot lidot atpakaļgaitā, un šis fakts ir raisījis lielu interesi zinātniekos un mudinājis viņus cītīgi pētīt spāru lidojumu.

Vēl jānorāda uz spārnu saistību ar kukaiņu radīto skaņu pasauli. Kā zināms, skaņu rada mehāniskas svārstības. Tātad kukaiņi ar saviem spārniem iesvārsta gaisu un mēs dzirdam spārnu vēzienu skaņu. Paaugstinoties frekvencei jeb palielinoties kustības biežumam, pieaug skaņas augstums. Tāpēc, dzirdot oda sīkšanu, atcerēsimies — viņš ir īsts spārnu vēzēšanas meistars.

(Pēc materiāliem preses izdevumos)
